

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

Koulussa työskentelee opetushenkilöstön lisäksi myös muita aikuisia. Olisi tärkeää saada selkeä linjaus koulussa työskentelevistä aikuisista. Nuorisotyötä koulussa tulisi tarkentaa.

Oppivelvollisuusikäisille tulee järjestää mielekästä ja tavoitteellista opintoja tukevaa toimintaa esim. nuorten työpajoilla. Riittävät resurssit tulee varmistaa haastavassa olevien opiskelijoiden opiskelupolun mahdollistamiseksi.

Jokaiselle nuorelle tulee varmistaa mahdollisuus 2.asteen koulutukseen. Lisäksi tulee varmistaa taloudellinen tuki opintojen aikana.

Ohjelmassa on hyvin huomioitu se, että edistetään oppimisen iloa, oppimista ja kouluviihtyvyyttä. Vuorovaikutustaitoja vahvistamalla voidaan tukea kiinnittymistä koulu yhteisöön.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Ohjelmassa on hyvä avata käsitteitä ahdistus, masennus, pahoinvointi jne. Käsitteiden avaamisen kautta voidaan selventää mikä on normaalia ja mikä ei. Nuoruuden tunnetilojen normalisoinnin kautta voidaan lisätä resilienssiä – pahanolon tunne ei aina merkitse ahdistusta. Työkaluja vastoin käymisten ja paineiden käsittelyyn tarvitaan. Liikunnan, unen ja ravinnon tarvetta ei voi korostaa liikaa. Huoltajien vastuulla on huolehtia näiden toteutuminen.

Ohjelmaan on kirjattu, että tarvitaan juurisyiden selvittämistä. Mutta tähänkin tarvitaan tutkimusta, miten ne selvitetään.

Hyvänä huomiona ohjelmassa on, että nuorten mielestä on tärkeää myös lisätä mielen hyvinvointia vahvistavia tekijöitä.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

Osallisuuden, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden tukeminen tulee aloittaa jo varhaiskasvatuksessa. Nuorisotyötä voitaisiin jalkauttaa jo varhaiskasvatukseen. Pääkasvatusvastuu on huoltajilla ja kynnysksetön tuki heille tulee mahdollistaa. Nuorisotyön asiantuntijuutta voidaan hyödyntää mm. vanhempien tukemisessa.

Yksinäisyys korostuu monen nuoren elämässä. Kiinnittyminen turvalliseen ja hyvinvointia lisäävää yhteisöön on tärkeää. Vuorovaikutus- ja kaveritaitojen vahvistaminen eri yhteisöissä lisää kiinnittymistä ryhmään. On hyvä, että suunnitelmaan on kirjattu kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön kehittäminen edelleen. Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävällä nuorisotyöllä voidaan edesauttaa kiinnittymistä kouluyhteisöön.

Nuorten oikeuksien ohella on hyvä huomioida myös nuorten vastuut ja velvollisuudet. Turvalliset aikuiset lisäävät nuoren osallisuutta ja antavat vastuuta tekemällä nuorten kanssa, ei nuorten puolesta.

Nuorten hyvinvointia lisätään järjestämällä nuorten työpajatoimintaa. Nuorten työpajatoiminnan jatko tulee turvata.

Kolmannen sektorin toteuttamaa vapaaehtoistyötä tulee kehittää.

Nuorisotyön ja -toiminnan tukemisen linjaukset

Nuorten vapaa-ajalle tarvitaan lisää turvallisia aikuisia. Tarvitaan muitakin toimijoita kuin nuorisotyöntekijät. Esteet muiden toimijoiden työskentelylle tulisi poistaa. Esteitä ovat mm. työaikakäsymykset.

Kunnallinen nuorisotyö on esitelty ohjelmassa suppeasti.

Painopisteet nuorisualan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

Ohjelmasta ei käy selville, millaisia osaamiskeskuksia halutaan. Onko kuntien asiantuntijuutta hyödynnetty, onko kysytty kunnista mikä on kentän tarve.

Kanuuna on tehnyt merkittävää työtä kunnallisen nuorisotyön kehittämiseksi ja se tulisi säilyttää.

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisualan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

Nuorisotyön palveluiden ja toimintojen kehittämiseksi liikkuvuushankkeet ovat tärkeitä.

Muita näkemyksiä ohjelmasta

Ohjelma keskittyy pääosin pieneen nuorten ryhmään, niihin nuoriin joilla on muita enemmän haasteita. On huomioitava, että suurin osa nuorista voi hyvin. Ohjelman tulisi keskittyä enemmän hyvän lisäämiseen kuin pahan ennaltaehkäisyyn. Ohjelman tulisi olla positiivisempaan sävyyn kirjoitettu. Usko tulevaisuuteen, toivo ja unelmat pitäisi näkyä ohjelmassa.

Nuorisotyön palkkaus pitäisi saada sen vaativuuden tasolle, vrt. sotetyön palkat. Vai onko nuorisotyöstä tulossa sosiaalityötä? Kuinka paljon pystytään tekemään enää ennaltaehkäisevää työtä?

Miten pystytään ohjaamaan nuorten kassa tehtävää työtä, jos ohjelmasta puuttuu konkretia. Ohjelma on liian avoin ja vaikuttaa siltä, että se on tehty kiireellä.

Suunnitelmassa ei huomioida alueellisia erityispiirteitä.

Kuntia tulee kuulla enemmän nuorisotyön kehittämiseen liittyvissä asioissa. Eikä vain kuulla vaan myös kuunnella.

Lausunnon antamiseen on annettu liian tiukka aikataulu. Näin nopealla aikataululla (joululoma välissä) on vaikea saada lausunto ohjelmasta riittävän laajasti.

Autiomäki Virpi
Kouvolan kaupunki - Sivistys, Kasvatus- ja opetuspalvelut, Perusopetus ja
nuorisopalvelut